

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Hirdetési díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos árelengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft
Egy évre . . . 4 ft

Gyula április 10.

Kell-e nekünk községi oppositio? E kérdést vettem fel e lapok hasábjain s arra az én szempontomból igyekeztem is megfelelni, de mivel talán egyoldalú lehettem, L. ur folytatja a feleletet. Határozott választ nem ad, mivel szerinte az általam oppositiónak nevezett párt van többségben, s így a többséget oppositiónak nevezni anomalia. Igazat ad nekem az elnevezésben városunk többségben levő pártjának működése. S így erről nem is kívánok szólni.

Városunkat Gerla és Póstelek elvesztése által súlyos anyagi csapás érte, ezt városunk minden polgára érzi, s ez általános meggyőződés ad nekem igazat, midőn e veszteséget constatván, annak kúforrására mutattam.

A hírlapírónak lelkiismeretes kötelessége mindenkor, s mindenkinek az igazat megmondani, vagy ne nyuljon tollhoz.

En saját meggyőződésem szerint ez ügyben az igazi tényállást adtam elő, hogy aztán néhányan zokon vettek, az csupán mellettem bizonyít.

Ertem én, hogy nem tudnak sokan a végeredménnyel megbarátkozni, mert a hol fizetésről van szó, ott a hazafiság már nem olyan könnyű portéka, de mért erőltették önök a dolgot annyira, mért feszítették a hirt szakadásig, mely pattanása közben aztán mindkét felet sújtá, csak hogy mi érezzük jobban.

Azt is természetesen találom, hogy a minister határozata ellen a megye apellált, s hogy jó eredményt reméltünk az országgyűlés határozatától, hiszen különben nem is lettünk volna gyulai polgárok.

De ma, midőn az országgyűlés határozott már, s úgy, hogy a ministernek igazat adott, nem csak, hanem kik figyelemmel olvasták az érdekes vitát, megérthették, hogy az országgyűlés határozata a minister eljárását még a jövőre nézve is helybenhagyta, a mennyiben világosan kitűnt, hogy a törvény azon szakaszának módosításánál, mely a pusztáknak községekké leendő alakulásáról határozottabb illetőleg részletesebb intézkedés szükségességét mondta ki, e módosítás nem a községek, hanem épen a községekké alakulandó puszták javára fog kiitni. S így L. ur nagyon helytelenül eszelezkzik, midőn a „községi“ párt török-szakad politikájának védelmére kelve, az országgyűlést kárhóztatja. Iliába kem ön az országgyűlésre a hibát, itt lett az elkövetve, s épen az ön által védelmezett párt vezéreinek konokaságából.

És egyáltalában nagyon felületlen parlamentarizmus érzékről tesz tanúságot azon nyilatkozata, hogy az országgyűlés határozata „szégyenletes“ volt. Hiszen, ha az a törvény szerintiünk magyarázható, már kérem, ki van a magyarázatra inkább hivatva, a minister-e, vagy Békésvármegeye, avagy az országgyűlés, ki azt a törvényt hoz-

ta, vagy pedig L. ur? Erre aztán könnyű a felelet.

Mert én, már bocsanat — L. urnak csalatkozhatlanságában még annyira sem hiszek, mint kiét dogma állapította meg.

E szerint tehát ma, az országgyűlés határozata után is azt mondanám, hogy a megye állott a törvényes alapon, legalább is az alkotmányosság tagadása, s így önként eszik azon állítás is, hogy a megye igazságosan akarta az uraságot megadóztatni.

Egy kis neveléséges is van az ön soraiban, midőn a gróf lovagiasságára hivatkozik, s az elszakadás veszteségeért azokat teszi felelőssé, kik az elszakadást tanácsolták a grófnak. — Én nem tudom tanácsolta-e valaki, de nem is kellett ezt tennie senkinek, mert önök erőltették rá, biztak lovagiasságában, folytonosan a törvényt s az igazságot hangoztatva, arról elfelejtkeztek, hogy summum jus, summa iniuria, — önök előtt a lovagias gróf, a gazdag földesur állott, — ki tehet aztán róla, hogy ez a gróf is tudta valamennyire a törvényt, mely neki jogot adott arra, hogy szépen a faképnél hagyjon minket.

Különben ez is olyan takaró, mint az előbbeni, nem elég hosszú arra, hogy a lólabát elfedje.

Aztán a 3000 frtnyi veszteséget kísérti ön meg devalvalni. — Én azt hiszem, hogy nem tuzotam, mert amint Póstelek és Gerla részei elváltak tőlünk, úgy következhetik a töb-

bi is, és ekkor bizonyára nem lesz kevesebb a veszteség. De ha azt találnám öntől kérdezni, mennyire megy erkölcsi veszteségünk? bizony aligha adhatna határozott választ. Ez erkölcsi veszteség pedig az uraságok jó indulatának elvesztése. Ez talán többre rug 3000 frtnál? A mi pedig az egyeségről adott definitióját illeti, teljesen igaz, csak hogy én nem gondolom, hogy a gróf épen e szempontból kívánt volna egyezkedni hanem hogy tudja, hogy bizonyos időre ennyi s nem több adót fog fizetni, hogy ne legyen kitéve az önök által létesített többségi párt böles szeszélyének, mely a mult hétfői gyűlésen az összesereglett nép demonstrációjában oly szomoruan culminált.

Nem jól van ez így uram olyanok a mi állapotaink melyeknek védelmére kelni szinteg hálás feladat lehet, de ki városunknak jövőt óhajt, annak óhajtania kell ez állapotok megváltoztatását is.

Én bízom városunk jövőjében s nem is legyezgetem a hibákat, s remélem, hogy eljön az idő, s nincs is már messze, midőn polgárságunk nagy többsége át fogja látni: hogy jó akarat, értelem, s ügybuzgóság; nem pedig a személyes érdek az, mi haladásunkat biztosítja.

Ehez nem kell profetia, ezt a józan ész átlátja, s én városunk polgárságának józan felfogásában sosem tudtam kételkedni, s épen ezért biztat azon remény, is, hogy mi előtt

TÁRCSA

A vidék rózsája.

Beszély.

(Egy szerelmes napló-töredékből.)

Irtá:

Miskey-Jugovics Béla.

I.

„Szerelmem! . . .

Szerelmen kezdődik a világ, szerelmen kezdődik az élet, szerelmen kezdődik a menyország. Az Isten maga is szerelmem és a szerelmem maga egy isten . . .

Ki ismerte ki valaha az emberi sziv titkait?

Ma szeret, holnap gyűlöl — és nem tudja miért? — Szereti azt, akit gyűlöl, és gyűlöl azt, akit szeret, — és nem tudja miért? — Hü marad ahhoz, ki hozzá hűtlen, és megcsalja azt, ki hozzá hű. Él, gyilkol, és meghal azért, kit imád, — s hideg, és kemény marad ahhoz, ki őt imádja. — Tettet, hazudik oly remeken, oly élethű képekben, mint maga a napfényű igazság, — s el tudja rejteni igaz érzelmeit oly mélyen, hogy Isten szeme legyen, mely rájuk talál. — Kinozza azt, akiért él, kinek nevére hangzik minden dobbanása, s kinozza benne önmagát; — óriásokká növeli érzelmeit, hogy azokat, mint vérellenségeket hagyja megküzdni szűk korlátaikban, s ha nem bírja terheit tovább — megszakad . . .

Ilyen az emberi sziv! . . .

* * *

Egy férfi és egy leány szerették egymást Szerelmök őszinte és egyszerű, s forró és tiszta volt, miként a nap.

A leány, ha kedvesének szemeibe nézett, azokból csak annak végtelen szerelmét olvashatá; — s ha az ifju ábrándos szemeit a leányka arcán nyugtatá, annak tekintetéből az sugárzott felé: tied vagyok!

Egy szerelmes tekintet, egy lopva váltott kézszorítás, egy szál elhervadt, elejtett virág: képes volt napokig boldoggá tenni a szerelmeseket, s szívök kiáradt a tiltott gyönyörtől, ha ajkuk néha egy-egy csókba forrt.

A világ egyet fordult tengelye körül; — ismét oly melegen sütött a nap, ismét úgy zöldelt a mező és virány, — a természet ugyanaz maradt, de az ifju pár szerelme eltűnt, elveszett.

Hogyan történhetett meg ez?

„Ki ismerte ki valaha az emberi sziv titkait? . . .

Hü marad ahhoz, ki hozzá hűtlen, s megcsalja azt, ki hozzá hű! . . .

A Murányi Péter háza a mult évtized elején meggyeszte hires volt, a mai világban már szinte fehérvallóvá vált, — igazi ősmagyar vendégszeretetről; a ki csak egy napot, vagy estét töltött is el ott, az bizonyára sokáig kedvesen emlékezett vissza a kedélyes, mindig jókedvű, s eredeti humorú öreg úrra, — a ritka szivességű házi aszszonyra, ki szinte „agyon kínálni“ szokta vendégeit, s arra a tettetés nélküli, igazi

barátság és szives előzékenységre, melylyel e házban találkozott.

De lott volna bár az öreg Murányi a legmorozusabb philanthrop, neje pedig az egyiptomi hét szűk esztendő sanyarú kinézésű próféta, azért mégis gyakran látogatott lett volna e ház, mert ott virult — az ifju szivek fellángoló érzeményének, a környék bámulatának, és — amit bizton állíthatunk — a nővilág számos tagja irigységének tárgya, illetőleg indoka, a két Murányi leány, — „a vidék rózsája“, miként az ifjabbat, imádó elnevezék; — kiket olvasóinknak bemutatni, perczig sem késünk tovább.

A két nővér épen magányosan ül a nagyvilágban jártas izléssel, és comforttal berendezett szobájokban.

Mariska, az idősb — ha ugyan egyáltalában szabad, bárha megkülönböztetés végett is ezen — hölgyekre nézve nem épen bizelgő és udvarias szót használnunk — kényelmes támlányszékben ülve olvassa Jókainak valamelyik érdekes regényét, — huga pedig — a mint közönségesen nevezni szokták — a kis Tilla, az ablaknál ül, és kezeit ölében nyugtatva, mint könnyen elgondolhatjuk — ábrándozik.

Valóban zavart helyzetbe jutnánk, ha szükségképeni feladatunk lenne, a két testvér, szépsége és jellemzése végett, határozott párhuzamot felállítanunk, s azért elégnék hisszük csak annyit mondani, hogy a Murányi nővérek tökéletesen megérdemelték azon diszes jelzöt, melyel őket rajongó imádók találékonyasága feldiszi.

Mariska szöke volt, — mandula vágású

sötétkék szemek, finom, halvány és hosszas arccellel, magas és karcsú termettel, mindig vidám kedéllyel, és a világon a legjobb szivvel, természettel megáldva.

A kis Tilla, — mint e szölam már előre is jelezi — alacsony — de arányos termetű és barna volt, s e nemben szebb még testvérénél is. Az övéhez hasonló szemeket képzelhetett maga elé a költő, midőn azt írta, hogy — „az éjjel legfeketébb foltját napnak középebe ha tennéd: még az lenne talán szeme nyílt fényébe“ hasonló; — s ez éjsötét szemek fölött, magas homlokán bizonyos hódolni készítő fenséges szépség honolt; gömbölyű arca olyan volt mint „a tejben uszó rózsza“, s e gyöngyvirágszínű rózsza arcon olyan jól állott az a néha látható daczos kifejezés; — kedélye olyan volt mint tavasszal az ég, néha felleget, többször derült, játszi és gyermeteg, gyakran ábrándos és komoly.

A két testvér még most is a fent leirt helyzetben ül.

Kinn szakad az eső, mintha csak öntenék; s B. város lakói közt nem akadna ember, ki az utcai sártenger örvényének átlábolására elszánni merné magát.

— Fogadom, hogy ma nem jön el! — e szavakkal töri meg a kis Tilla a csendet inkább fennhangon füzve gondolatait tovább mint tulajdonképen testvérehez intézve szavait.

— Kicsoda; — kérdé Mariska, könyvéből fel sem pillantva még.

— Kicsoda . . . mintha nem tudnád ki szokott ezen órában sétálgatni ablakunk

egy második gerla-pósteleki kérdés kerülne szőnyegre, majd jobban utána néz: ki hát tulajdonképen a népbárátja?

Kratochvill Gyula.

Szarvas, april 8. 1874.

A „Békés“ f. évi 14-ik számában eszmecserére történik felhívás azon kérdés felett: tartozik-e gyalog ember hidvámot fizetni vagy sem? szerintem igen helyes cikk író ur azon indítványa, miszerint óhajtanó, hogy ezen tárgy a megyei közgyűlést megelőzőleg több oldalról megbeszéltesék; mert ez uton két cél éretik el: 1-ör, hogy a megye-bizottság azon tagjai, kik e kérdés tanulmányozásával nem foglalkozhatnak, felvilágosítást nyerhetnek s így döntő szavazatukat meggyőződéssel alapíthatják. — 2-or, hogy ez uton az eszmék előre tisztáztatván, elejé vétetik a gyűléseni hosszas, időrabló debattiózásnak. — Eme szempontokból kiindulva, de azért is, mert a megye tek. alispánja által különben is utasítva lettem mint a járás szolgabírája — a hova Szt.-András község is tartozik — e tárgy felett véleményes jelentésemet beadni, nem tartottam feleslegesnek szerény jogi nézetemet nyilvánosságra hozni annál inkább, minthogy az, cikkiró ur nézetével ellentétes.

Véleményem szerint ugyanis, Szt.-András községe nem áll a törvényes téren s így kérelme jogtalan; s igen is van hazai törvény — mely mai napig fennáll, s gyalog ember után hidvámot szedni megengedi nemcsak, hanem a gyalog embert hidvám fizetésére kötelezi, — s hogy hosszas ne legyen eme állításaimat, eltekintve az adománylevel tartalmától, a melyben nyíltan ki van téve: hogy a törvény által ki nem vett gyalog embertől is a megye által megszabott taxa szedhető; s eltekintve attól: hogy a gyalog embertől hidvám szedést a jogosított tulajdonos — minden háborgatás nélkül — 130 éve gyakorolja, magok, az erre vonatkozó törvények idézésével igyekezem bebizonyítani.

„Az 1723. 15-ik t. cz. 8. 25-ik szakaszai ekkép szólnak: „8. §. A nemes embertől pedig, akár kereskedést üz, akár nem; és a vámfizetés alól fölmentett nem nemes származásuktól, hogy a vámbáznál a vámszedőtől italt vásároljanak magoknak, — elébbi büntetés terhe alatt tilos vámot követelni.

15. §. De még a jobbágyságot sem szabad az 1609. évi 47. t. cz. értelmében vámfizetésre kényszeríteni, ha az határainak területén hidépítéssel s tatarozással terhelve lón.”

Az 1741. 28 ik t. cz. 2-ik § a a követ-

kezőt tartalmazza: „2. §. És a szabad királyi városoknak hiteles utvelekekkel ellátott polgárai, valamint más, törvény vagy kiváltság által fölmentett egyének, széles e hazában sehol vámfizetésre ne szorítottassanak.”

Végül az 1609. 47. t. cz. ezt mondja: „Elrendeltetett, hogy senkinek jobbágysága, mely határainak kerületén hidak építése körül fáradozott, hidvám fizetésére annak határain belül ne kényszerítettessék.”

Ezekből tehát, s különösen az 1741. 28 ik t. cz. 2 ik szakaszából elvitázhatlanul az tűnik ki: „hogy törvény és kiváltság által fölmentett egyénektől vámfizetés nem követelhető; kérdés már most az: hogy a szt.-andrási vagy más vidéki gyalog emberek értethetnek-e olyanokul, kiket a törvény vagy kiváltság a vámfizetés alól felment?..... nézetem szerint egész általánosságban nem, hanem csak is azon vidéki gyalogosok bírnak fizetési mentességgel, kik a vámfizetésről törvényszerűleg mentesek; ilyenek pedig: 1) a nemes emberek (1723. 15.) 2) a papi személyek, az egyházak s iskolák szolgálói (1458. 10.) 3) a szabad királyi városok polgárai (1741. 28. 2.) 4) az egyházi remeték, primás jobbágjai (1599. 41.); — az ezen kategóriába nem eső gyalogosok tehát — kivéve az 1609. 47. t. cikkben értettek — fizetni kötelesek; — s ezen véleményem megdöntésére nem, sőt éppen támogatására szolgál az 1836-ik évi XXVI. t. cz. 2. §-a is, mely szerint a lánczhidon hidvámot kivétel nélkül mindenki fizetni tartozik; mert ezen törvényekből nem az vonható ki, mit cikkiró ur következtet: hogy csak is a lánczhidon tartozik minden gyalogos hidvámot fizetni, hanem véleményem szerint az: „hogy a lánczhidon, a fentebb idézett törvények alapján kivételesek is kötelezettek fizetni, tehát a nemesek és a többi.

De nem osztom cikkiró ur nézetét, nemzetgazdászati szempontból sem; — ugyan is a nemzetgazdászati elv éppen azt követeli, hogy a közlekedés biztos, akadálytalan, megszakítatlan legyen; ez a kereskedelem felvirágzásának egyik elengedhetlen postulatuma; ha tehát akad község, a mely e cél elérésére, nagy anyagi áldozat hozatalával is egy több ezer költséget igénylő álló-hidat épített, nem követelhető jogosan, hogy a járó-kelőkötől bizonyos a megye által megszabott díjat ne szedhessen; — hisz ha ezen elv állíttatnék fel, akkor eleve megszüntetnék, sőt megöletnék éppen, azon a nemzetgazdászati érdekében követelt cél elérése: „a biztos közlekedési út,“ — sőt nézetem szerint, épen úgy mint az országos kőutakon, ugy a hidakon mindenki — kivétel nélkül — kötelezendő lenne a fizetésre; s így a most fizetésmentesek is — bárha önkényt fizetnek — a fizetésre törvény által

lennének kötelezendők, azaz a fizetés alól őket felmentő törvények volnának eltörölendők, nem pedig, hogy az eddig fizetni kötelezetek is felmentessenek.

Ezekben öszpontosul nézetem: lehet, hogy téves: óhajtanó, hogy megyénk jogtudósai e kérdés megoldásához nézeteik közlésével hozzájárulni szíveskedjenek.

Szarvas, april 8. 1874.

Salacz Ferencz,
szolgabíró.

F e l e l e t .

Az egyéni szabadság fő feltétele az emberi tehetség és képesség szabad, korlátozatlan kifejtetése, a gondolatnak akadálytalan nyilváníthatása, a hajlammal tetszés szerinti követhetése, — a mennyiben másokra ez által kár vagy sérelem nem háramlik.

A legnagyobb veszély fenyegeti az egyéni szabadságot, — e közös feltett kincsét, midőn egyesek törekvése — a gondolatok, hajlamok — — nyilvánulásait a kezdetleges állapotba visszazoritani, s így az előbb-rehaladás ösztönét, a célra törekvést elfojtani irányul. — Szerencse, hogy e törekvés csak azon kevesek által vezetettik küzdelemre, kik még az egyéni szabadság nyilvánulásainak érvényt — a szellem munkaságának eszközöket szerezni igyekezt, hiába való kicsinyiségnek s talán hibának ösmerik.

Midőn a „Csalán“ által a társadalmi ferdeségeket, emberi gyarlóságokat ismertette — azok, — tehát nem személyek ellen, erőmhöz mérten nem a nagy közönség előtt, de szűk körben, jogok s személyek kellő tiszteletben tartása mellett, egyéni szabadságom érvényesítését, — tehetségem szerény kifejtését célozva — szellemi fegyverekkel harczra kelni törekedtem: nem hittem, — hogy legyenek, kik félreismérjék a gondolat iránybani nyilvánulásának szabadságát, s az erre gyakorolható jogokkal, a jelen időben is tulhajtottan fellépni hivatva érzékek magokat; nem hittem, hogy legyen valaki, ki a szellemet — mely ha nem idő és korszerű önmagától elvész, s ha erőteljes, hiába minden ellene irányzott törekvés — a tevékenység teréről erős megtámadással, — élesre fent fegyverrel leszorítani igyekezék.

Azonban ifj. Jancsovicz Pál ur előttem s talán előtte is ismeretlen okból, e dicstelen harczra vállalkozott akkor: midőn a nyilvánosság előtt küzdterre lépett a „Csalán“ s illetőleg annak szerkesztője ellen.

Fellépését igazolni akarva a „Csalán“ szerkesztésével lett vádoltatását említi. — Ezt keresett ürügynek tartom — felhasználva a közönség félrevezetése s a beavatkozás tisz-

tázása céljából, — nem azért, mintha ily lap szerkesztésére képtelennek hinném; mert hisz akkor ebbeli képességéről a „Vadvirágok“ rovata alatt önmagáról kiállított eclairtás bizonylatot megdönteni akarnám, s mint ilyen a megösmert igazság ellen látszanám tusakodni: de mert ily lap szerkesztésével járó nehézségekkel megküzdni személyében elég bátorságot senki sem kereshet; s mert midőn a „Csalán“ a fentebb említett cél és irány elérését tűzte célul: akkor nem hihetem, hogy valaki benne saját ferdeségeinek ostorozóját keresse.

De nem ezen ok vezette önt a „Csalán“ ellen küzdelemre, sem az, hogy nevezett lap „csekély személye ellen is használja tromba szalkáit.“ Mert — ugyan mondja meg kérem, talált-e a „Csalán“-ban csekély személye ellen irányzott legparányibb támadást is? Személye ellen én nem keltem sikra — bár önnel szemben ily küzdelemre is elég erősenek érzem magam — legfeljebb oly egyéni vadhajtás lemetzésére irányzott vágást észlelhetett, mely által találva érezhető magát, s ekkor örülök, hogy az ön tulajdonait illetőleg bár szándéktalanul, — cézelmhoz elég hü tudtam lenni.

S nem vezethette önt a lovagiaság, a nők iránti cöteles tisztelet kimélet érzete sem, miután ez önnel gyenge oldala s hogy ilyesmit inkább javasolni, mint gyakorolni szeret: exemplum docet; — sem pedig azon ok, mert nem akart „oly közlemények nyilvánosság elé vitelében részesnek tekintetni, melyekre egy lovagias s illemérzettel bíró férfi sohasem vállalkozik“ — mert „hisz a magas megvetés hangján megszól, „zuglapba“ adott munkája nem ezt bizonyítja. S hogy még is mi ok volt szülője az ön fellépésének, — én nem tudom, — erre a feleletet öntől várom.

Kifogásolja ön a „Szűszökvény“ eredetiségét. E tekintetben forduljon még egyszer memorijához.

A „Vadvirágok“ zárt fiókból elorzása „bizonyítást szükölködő állítás; melyre válaszolni annyival kevésbé tartom érdemesnek, mert ezt megczáfolja önmaga azon állítással, hogy az, „elferdítet“ — tehát nem a zárt fiókban őrzött (?) eredeti szerint lett közölve.

Megvallom azoa felfogásával, hogy a „Csalán“ nem átalott nőket is gunytárgyául kütüzni — sehogy sem tudok tisztába jönni. Nem önmaga gunyolta e legjobban a nevet s annak ön által jól ösmert birtokosát is, midőn a „Vadvirágok“ közé rózsául tűz? De eltekintve ettől, elítélhető e azért a „Csalán“, mert egy ezrek által viselt női keresztnevet közölt? Hisz önnel ily gondolkozás mellett harczolnia kell a regények s fel kell jajdulnia a „naptár“ ellen.

Az én „hivatás nélkül erővel irodalmi öröként feltünni vágyó szellemem“ igaz, nem

előtt; — fordult most durczáskodó hangon, testvérehez a szép leány.

— Ah ugy, te Gusztávot érted!... No, valld meg kedvesem, hogy ez a fiú, hát ugy egy kicsit, mégis csak érdekel; — szólt pajzán mosolylyal Mariska, könyvét ölébe eresztve, mielőtt azonban az elhagyott helyen, gondosan „megfűlé.“

— Ahogy vesszük, — felelt a kis Tilla vállvonitva, könnyedén, — de úgy látszik szerette volna már visszavenni az előbbi perczben mondott szavait, mert hófehér arca mélyen elpirult.

— Na, én bizonyosan tudom, hogy te hogy veszed; — pedig azt még tulajdonképen most sem tudom, hogyan ismerkedél meg vele.

— Mintha bizony az olyan csodálatos lenne... bemutatták a majálison, elbitt táncolni, és... na, és ennyi.

— Akkor én még körülményesebben el tudom neked mondani ennek a történetét, a szerint, amint nekem Vári Róza elbeszélte.

— Szeretném tudni, hogy beszélhetett hát el? fordult Mariskához a kis Tilla, egész köszönös hangon, pedig arca erre még jobban lángba borult.

— Róza azt mondta — épen együtt sétált veled, midőn Jóska bátyánk Gusztávot, mint régi jó barátját bemutatá, ki is azonnal elkezdett udvarolni neked. A cotillon alatt Róza mellettetek ült, de ti észre sem vetté-

tek ezt talán, sőt gyakran eltévesztettétek még a táncot is, annyira elváltak valami érlekes társalgásba merülve.

A kis Tillának arca égett, s úgy érezte mintha szeme villám-karikákat hányva forogna, s mégis — az ablak felé fordulva picziny ajkait kezdé bigyesztgetni, mint aki az egész beszédre nem sokat ad.

Mariska kötségekívül észrevette ezt, de gyönyörködni látszott a kis Tillának ártatlan zavarán, mert ugyanazon a vallató hangon folytató:

— Mikor a cotillonnak vége volt, Gusztáv e szavakkal fordult feléd: „Tudja nagysád mért nevezik ezt füzértáncnak?“ Te kérdő tekintetét vetted rá, mire ő azt felelé: „En azt hiszem valószínűleg azért, mert ez szokta leginkább összefüzní a sziveket.“ Azt mondja Róza, úgy hallotta — mintha te azt válaszoltad volna erre: „Meglehet.“ — Jól vagyok értesülve kedvesem?...

A kis Tilla összeharapta ajkait, és elkezdett ujjával dobolni az ablakon. Elfoglult hangon, alig tudott annyit kiejteni:

— Nem mondhatnám!...

De Mariska — beszédében meg sem állva, folytató:

— És azóta Gusztáv minden istenadott nap itt jár el néhányszor ablakunk — vagyis helyesebben ablakod előtt, — s ma azt sugta a fülembé Jóska az ebédnél, hogy — mielőbb látogatást fog tenni nálunk, s ennek te fogsz örülni leginkább, nemde?...

— Én?... óh egy cseppet sem! kiálltott fél szinte ingerülten a zaklatott kis leány, — palástolni igyekezve egyszersmind zavarát, ni azonban nem igen sikerült neki.

— Kedves kis Tillám, te most nem mondtál igazat, mindjárt meg is nézem az orrodát; — e szavakkal Mariska felállt, s gyermekes örömtől ragyogó arcczal, jobb keze mutató ujját fölemelve tartva, megindult a kis Tilla felé.

Nem ért azonban még egészen hozzá, midőn a tornáczon férfi léptek közege, jókedvű nevetés, és aztán az ajtón csendes kopogtatás hallatszott, melyre idejök, sem maradt hölgyeinknek felelni, mert nyomban két csinos fiatal ember lépett a szobába be.

— Hát nem jó bátyátok vagyok-e én, — ime egy ügyes mulattatót hoztam nektek, aki bizony tudom, hogy el fogja üzni a mai gyalázatos rossz idő unalmas perczeit; — ezen szavakkal rontott be a két gyönyörü hölgynek vig kedvű bátyja, karján hozva egy fiatal embert, ki nem más volt, mint a két leányka fentebb párbeszédének tárgya — Kondori Gusztáv.

— Bocsnatot kérek hölgyeim, hogy alkalmatlanokdani bátorokodom, — Józsi barátomat meglátogatva, az ő felszólítására tesziszteletemet nagysádtoknál is, bár az igazat megvallva, én e szerencsét alkalmassabb időre akartam halasztani; — e szavakkal üdvözölé a fiatal ember a hölgyeket, de

a kis Tillára pillantva ő is oly zavarba jött, hogy akadozva, csak alig tudott abból kibontakozni.

A kis Tilla égő arczára nyomta kezét, s Kondori üdvözletét csak egyszerű főhajtással fogadá, a nélkül hogy csak egy szót is felelt volna rá, — s a fogadtatás e nemét a fiatal ember hidegnek, vagy legjobb esetben is szokatlannak tartva, innét zavarja igen könnyen megmagyarázható.

Ha Mariska és bátyja nincsenek a szobában, ez a másik kettő elhallgatott volna egymásközélemben talán egész délután; — de így csakhamar megindult a társalgás fonala, és folyt sebesen, megszakítás nélkül elég soká.

Kondori Gusztáv ügyes, szelleműs társalgónak mutatta be magát, kivel időzni valódi élvezet; kivált miután a kis Tilla is visszanyerte nyugodtságát — s a társalgásban ő is befolyt; — ugy hogy midőn este felé a fiatal ember távozott, és a két nővér, a másik szoba ajtajáig kikisérve őt, egymás karján visszatért, — Mariska ezen szavakkal fordult incselkedve testvérehez:

— Hallod Tillám, izlésedet csak dicsérni tudom, Kondori méltó rá, hogy róla gondolkozzál egész délutánokon; — mire aztán a szép kis leány annyira megnehezelt, hogy egy negyedórái bizonyosan nem felelt Mariskának egyetlen szavára sem.

(Folyt. következik.)

képes odahatni, hol az öné „olajbokr sűrűjében szárnyaltatja a fülmilét, s lenge róza illatával csókolgatja a terhes szellőt“; — de legyen meggyőződve, nem is vágyik az ön nyomain feljutni a Heliconra.

Hogy pedig ön, a miveltégnek minő magaslatáig vergődött fel — e tekintetben kiállított bizonyítványát a közönségnek alkalma volt olvasni.

A „Csalán“ szerkesztője
ifj. Oláh György.

Levelezés.

Mező-Berény april 9-én 1874.

Az itteni diszes leány koszorúból, a közelebbi nagypénteken, egy rózsabimbóként fejlődő gyönyörű virág hervadt el.

A tót ajku evang. egyház köztiszteletben álló lelkészének Jeszenszky Károly urnak, reményteljes, élte 15-ik évében járt, nem csak szülei, de minden öt ismerők által kiválóan szeretett kedves *Ilka* leánya 4-5 napokon által lappangó, utóbb azonban öldöklő rohammal kitört tüdő lobnak menthetetlenül áldozata lett.

Nem lehet leírni, azon az egész községben mindenkire megdöbbentőleg hatott fájdalmas meglepetést, midőn a mondott napon, annak varatlan elhunyt fölétt kondultak meg a gyász hírdető hangok, a kik még az azt megelőző vasárnap délelőtt az isteni tiszteletben résztvenni látták — a templomban jelenvolt egyháztagok, délutáni órákban pedig, egy uri háznál, leány barátnéi, mint velük együtt ártatlanul mulató szende társnéjokat öleltek.

Éltem hosszas éveit során át, számos érdeklődéssel kapcsolatos temetési alkalomnál voltam jelen, de oly általános fájó részvétet, mint a milyen ezen anyagi kedves leánykának husvét elsőnapja délutáni óráiban fogantatott, temetésén nyilvánult alig tapasztaltam.

A egyszerű ezernyi nép belogadására tágas templom hajója, és karzatja, zsúfolásig megtelt, a szomszéd helyekről, és helyből roppant számmal összesereglett, minden rendű vallású, és különféle ajkú közönséggel, és az ottani iszonyú hőség dacára is látható részvéttel, ihlettel nyugalommal hallgatták, előbb a Kemény Pál iskolai tudós oktató által tót, — nagytiszt. Petz Gyula helybeli német ajkú lelkész által pedig, ékes magyar nyelven tartott megható alkalmi gyászbeszédet. Midőn mind ezek után a temetőbe lett az indulás, hullámzott az utca a beláthatatlan sokaságtól, kiknek ajkáról a minden lépésen nyomon hallhatott eme csaknem hihetetlen eset fölötti sajnálkozó „sohajok“, mintegy azt látszottak kifejezni, hogy „nem halt meg a leány, csak aluszik.“

„Hja de anygal a földön nem lakhatik,
Letört bimbó ki nem virágozhatik.
Véges minden, mely testi és halandó,
Szépség, kellem, báj, bí, öröm mulandó.
Ki aludt a szülők szívük világa:
El hervadt a családja szép virága.“

Ót az életre többé sem az édes és kereszt-, szülők, leány barátnők, rokonok, jó barátok bánata, semmi fájdalom vissza nem hozhatja, azért nincs mit tennünk, mint a teremtő akarátján megnyugodni, s azon áldó kívánnattal válni meg a kedves halottól, hogy azon szóban, melyet az ő elvesztésén hullatott könnyek szenteltek be, — nyugodjanak békével hamvai a feltámadás nagy napjáig!

Bonyhai Bénéjám, in,

— **Jegyzéke** a b.-gyulai tszék előtt 1874. aprilis 14. és következő napjain felveendő fenyítő ügyeknek.

Előadó Nogáll.

Aprilis 13. 1873.

517. Parti Mihályné és társa Sipos Adámné tolvajság.

518. Jovuzó György tolvajság.

546. Hegedűs János veszélyes fenyegetés.

633. Bálint István zsarolás.

716. Kias János tolvajság.

715. Krasznai György sikkasztás.

Aprilis 14. 1874.

260. Vinkler Ferencz nyilvános erőszakosság.

297. Kovács János tolvajság.

678. Szentihályi Lajos és 2 társa tolvajság.

651. Mecz Mártonné csalás.

Aprilis 15. 1874.

574. if. Csernik György súlyos testi sértés.

652. Plavec Pál tolvajság.

653. Oláh Lajos és Katalin súlyos testi sértés.

654. Szabó Sándor súlyos testi sértés.

756. Lóher István súlyos testi sértés.

Aprilis 16. 1874.

590. Babós István és 2 társa tolvajság.

606. Gyebnár István és társa Ripka Tamás tolvajlás.

616. Kerekes György és társa tolvajlás.

Ujdonságok.

△ Nagypénteken délután a r. cath. anyatemplomban tartott „Jeremiád“ után, a magán dalkör igen szép quartettben éneklé a bünbánati zsoltárt, — meglepve, és mélyen meghatva a nagyrészt intelligens osztályból jelenvolt ajtatoskodókat.

— **A feltámadás** kegyeletos ünnepe gyönyörű idő s beláthatlan közönség részvéte mellett a lehető legnagyobb sikerrel, ha ugyan e hitejéssel élhetünk. Városunk aprajja nagyja részt vett ez ünnepléses körmeneten, mely a vallásos érületnek annyi tápanyagot s oly boldogító reményt nyújt. — Mint ez alkalommal szokásossá vált már, a két főutca házai mind ki voltak világítva, különösen szép volt a plebánia, s Winkler gyógyszerész ur által rendezett görög tűz. A megyeháza egyik ablakában is láttak görög tüzet, kik a menet elején voltak, hanem a rendezők buzgalma Nagy-Idét fogott: akkor fogták ki, mikor legjobban kellett volna.

— **Husvét első napján** a kath. nagy templomban ismét igen szép mise volt. Az egész mise énekét Farkas Józsi zenekara kísérte, szokott ügyességgel, mely különösen az offertorium magán énekénél excellált andalító lágyaságával, s megkapó szabotossá-gával. A sólót Sziber Nándor ur énekelte szintén igen szép s nála már megszokott sikerrel. Megjegyezzük még, hogy e részlet városunkból nem rég távozott Staab Lenárd ur oratoriumából való, s hogy az énekelte sólót épen Siber ur részére írta. — Eddig azt hittük, hogy csak cathedralis templomokban s a fővárosban hallhatni ily ünnepléses miséket, e mise meghallgatása után azonban meggyőződhetünk, hogy nálunk sem tartazik a lehetlenségek közé, kivált ha derék kántorunknak sikerülne egy korust összeállítani! Vajha sikerülne!

— **A német templom** körüli tért szépen befásították, — nagyon helyesen, A padlozot is újra, s úgy rakták le, mint először kellett volna, de jobb ma, mint holnap, vagy sohasem. Van még ott egy olyan pusztai gulyás kut is, mely városunk egyik legszebb helyén bizony, nem a legjobban veszi ki magát. — Felelmitjük itt, hogy a befásításra igen hálás talaj volna az oláh templom körüli szép tágas hely is, kivált majd ha az árvaleányház elkészül, ugyan szép lenne egy kis sétány a tervezett kerttel szemben.

— **Gyomáról** az „alsó részi olvasókör“ részéről egy nyilatkozat küldetett be hozzánk, mely szerint lapunk az említett körnek nem kell többé, mivel az címének nem felel meg, hanem épen ellenkezőleg. Teszi pedig ezt az olvasókör azért, mivel lelkészük, „kiért bármit is készek elkövetni“ lapunk közelebbi számaiban ugy lett feltüntetve, mint ki az orvosi tudományban nem bir oly jártassággal, hogy okleveles orvossal versenyezhetne. — Ha ez fáj a gyomai alsó részi olvasókörnek, fájdalomt részvéttel veszszük tudomásul, de nem segíthetünk rajta. — Épen tiszteletes lelképásztoruk volt az, ki lapunkat először vette igénybe a poleniában, mi többszörös sürgetésére adtunk csak helyet, nem lévén barátjai a személyes ügyek nyilvánosságra hozatalának, s ha most a tul-

oldalról jött nézeteknek nyitunk tért, talán csak a méltányosság követelményeinek teszünk eleget. Ezt a gyomai lelkész ur is átfogja látni. Különben sajnáljuk hogy épen a t. olvasókör magyarázta félre intencionkat.

— **Az acrobata** társulat hétfőn kezdte meg előadásait. Temérdek közönsége van minden este, s változatos ügyes előadásai elég szorakozást is nyújtanak, amit némileg a német gyerekek kegyetlen rosz muzsikája zavar meg csupán.

— **A hétfői városi közgyűlés** egyik szomorú bizonyítéka volt újra, mily bajos nálunk még most is az önkormányzat, s hogy a polczról leszorított paraszt-arisztokraczia mennyire fájjalja még minde, hogy a nyeregéből kiesett. — Legsajnosabb az egészben, hogy derék polgármesterünknek a rend, fentartása egészségébe került. Mikor jutnak már egyszer oda, hogy olyan képviselő tesztületünk legyen, mely méltányos s igazságos határozatával a nagytöbbség megelégedését kinyerje? — Ha a képviselő választásoknál nem korteskedünk, s az értelmet a pártnézetnek felébe helyezzük.

— **A torna s tüzoltó** egylet ma egy hete nem tartható meg közgyűlését, mivel ugyanazon időben városi közgyűlés is volt, s így a legnagyobb rész nem is jelenvén meg, a közgyűlés mára halasztatott. Figyelmeztetjük az egylet tagjait ujjolag, hogy minél számosabban vegyenek részt.

— **A Haan Antalféle** gyűjtemény megvételére Petrovics Demeter ur 2 frtot adományozott. — Főösszeg 685 frt 7 kr. az esedékes kamatokon kívül.

— **Utolsó közlés óta** a gyulai főiskolai nyilvános muzeum részére: Léderer Lajos városi mérnök ur DOMITIAN 12-ik romai császár (kriszt. után 83 ik évben); — és HADRIAN 16 ik r. cs. (kriszt. után 119 ik évi) ezüst pénzét; Dániel János városi pénztárnok az 1776-iki német alföldi s az 1795-iki tizenkét krajczáros — ezüst pénzt, és egy kokusz diót; — K. Ludvig József helybeli lakos egy afrikai, hosszában 22, körmértben pedig 53 centimeter, három gerézdes — gyermek nagyságu — kokusz pálma diót; végre Eibel János helybeli lakos egy 1872-ki eperfa oltásból a megemlített évben 20 centim hosszú, és átméretben 12 centim ro nött eperfa levelet keretbe, üveg alá foglalva, sziveskedtek ajándékba adni.

— **Az orvvadászokra** rosz idő jár. Egy eleki szomszéd a gyulai határban egyetlen nyulat lött, s ezért a járásbíróság 105 frtra büntette, a kir. itélő tábla pedig ezt az ítéletet helybenhagyta. — Több dobozi orvvadász is hasonlóan járt, kik egyetemlegesen 400 frton felül lettek elmarasztalva, ugyan csak a gyulai kir. járásbíróság által. Bizony ezek drága vadak!

— **Halálozás** néh. Bodoky Mihály Békésmegye volt főmérnökének özvegye sz. Major Zsuzsánna asszony élta 77 évében f. hó 9 én meghalt. Áldás és béke poraira.

— **Öz. Stéger Mária** által kisorsolt török diván párnát Dorottya néven Zöld Sámuelné asszony nyerte.

— **Az országos képzőművészeti társulat** részéről a következő sorok közlésére kérettünk fel: „Az országos képzőművészeti társulat a jelen, megalakulása óta tizenharmadik évben, tevékenységének új — s ha tagjainak rokonszenvező buzgalma ve-tett reményeinkben nem csalatkozunk, — eredménydusabb korszakába lép. Az áldozatok hosszú sora, melyeket a társulat hivatásának érzetében a hazai művészet közügyének, az előbbi évek kedvezőtlen körülményei között hozni kénytelen volt, okserző gazdálkodás s a társulati működés némi megszorítása folytán helyre vannak pótolva, a társulat anyagi viszonyai teljesen rendezvék, s lerakva a szilárd alap, melyben tovább építve, ujult erővel törekedhetünk a kitűzött cél felé.

E cél nem lehet más, mint egyfelől a hazai művészetnek lelkes fölkarolása; másfelől az: hogy a társulat saját tagjainak fokozottabb műgényeit, részint minél gazdagabb tárlatok rendezése, részint pedig évről-évreértékesebb műlapok által kielégítse.

Az évi kiállítások folytonos lendületéről tanuskodik a tárlataink által kivivott elismerés.

A műlapok tekintetében a társulat legközelebb döntő lépésre határozta el magát. Érintkezésbe lépett ugyanis a bécsi „Verein für vervielfältigende Kunst“ című műtársulattal, mely jelentékeny pénzerővel rendelkezvén, minden nyereségelhajzásat nélkül, egyedül arra törekszik, hogy a régibb és újabbkori festészet gyöngyeit kifogástalan műbecsi rézmetszeti másolatokban juttassa tagjainak.

A közös cél közös megállapodásra vezetett s a képzőművészeti társulat, külön igényeinek fenntartása mellett, e társulat igazgatóságával igen előnyös feltételek mellett több évre s olyképp szerződött, hogy saját tagjainak évi műilletménye gyanánt egy lap helyett jövőre 4 remek műlapból álló albummal fog szolgálhatni, mely műlapok hárma rendszerint a két országos (muzeumi), és előbb Eszterházy-féle képtár régibb remekműveiből lesz kiszemelve, a negyedik lap pedig a legelső hazai művészek egy-egy legjobb művének másolata lesz.

Mihelyt azonban a társulati tagok jelen létszáma 500-al szaporodik, kikötött kedvezményül az album évente egy 5-dik lappal fog bővítettüni.

A képzőművészeti társulat választmányá ezen szerződésben mind a művek, mind a sokasító művészek választására nézve magának kellő befolyást biztosított, a hazai művészeknek első vonalban levendő figyelembe vételét kikötötte, s így lehetővé válik az, hogy állandóbb tagjainak néhány év leforgása után az országos képtár legszebb műveinek európai hírv művészek által készítettő rézmetszetekben való teljes gyűjteményét bocássáa kezeze; mely eredményt a hazai műkincsek ismertetése és a műtérzek fejlesztése szempontjából nagyfontosságú vivmánynak kell tekintenünk.

A választmány által a társulat alapító és rendes tagjaira nézve megállapított újabb keltü és régibb kedvezmények röviden összefoglalva a következők:*)

1) A társulat alapító és rendes tagjai a társulat által rendezett minden tárlatot ingyen látogathatják és családjaik számára szabad belépti jegyeket kapnak, valamint a társulathoz szakmunkákban és műfolyóiratokban gazdag könyvtárát ingyen használhatják.

2) Minden tag, mint említők, *évente egy 4, esetleg 5 műlapból álló albummal részesítetik melynek értéke a rendes bolti árakhoz viszonyítva, a tagdíj összegét tetemesen felülmulandja.*

A társulat már a jövő évben fog gondoskodni arról, hogy tagjai az album számára művészeti kivitelű diszkötéseket jutányos áron kaphassanak.

3) Az általános műsorsoláson kívül, melyhez minden tag ingyen sorsjegyet kap, *jövöre időszakonként a társulat tagjai számára külön és kizárólagos képsorsolás fog rendeztetni, melynek főbb nyereményeit, a mutatkozó részvét arányában, jelesebb hazai művek képezendik.*

4) Azon új tagok, kik f. évi január 1-jétől számítandó öt évi időszakra magukat tagokul kötelezik, a társulat három utolsó évi műlapja közül egyet szabad választás szerint ingyen nyernek.

Ezen három nagy műlap: „Mária Theresia királynő a schönbrunni várkertben“; „Faust és Margit“ mindkettő Lieczén-Mayer Sándor hazánkfiának olajfestménye után, és Szűzmária s a hittérítő“ az országos képtárban öröztő Murilló-féle műremeknek aczélmetszeti másolata.

5) A társulat tagjai évi 10 forint árán tagjai lehetnek egyuttal a bécsi „Verein für vervielfältigende Kunst“ című műegyletnek, s annak mindazon műközleményeiben részesülnek, melyeket mások csak 15 frtnyi tagdíj fejében nyerhetnek.

6) A mely városban végre a társulati tagok száma 100-ra szaporodik a társulat köteletségének ismerendi minden második év-

*) Alapító tagok azok kik egyszer mindenkora 200 frttal járulnak a társulat alapítókéjéhez, rendes tagok pedig azok, kik évi 10 frtnak lefizetésére egymás után következő 3 évi időközre kötelezik magukat,

ben főktárlatot rendezni; sőt kész ilyenek más városokban is, hol a társulat céljai iránt fokozott részvét mutatkozik, s hol a helybeli tagok többsége erre vonatkozó óhaját a választmány tudomására juttatja.

Mind ezek alapján legyen szabad a műpártoló közönséghez, társulatunk minden tagjaihoz, egyenkint és összesen azon hazafias kérést intéznünk, hogy a társulat érdekeit, a maguk körében lelkesen felkarolni s előmozdítani sziveskedjenek, mért nagyon is elérkezettnek látjuk idejét annak, hogy a hazai művészet közügyén társadalmi uton is lendítsünk, s hogy művészeink jelesebbjei ne legyenek majdnem kizárólag a kölföld pártolására utalva.

Kelt Budapesten, 1874. Január havában.
A magyar országos képzőművészeti társulat igazgató választmánya: *Pulszky Ferencz*, társulati elnök. *Almássy Pál*, alelnök. *Ráth György*, választmányi elnök.

Gazdaszat, ipar, kereskedelem.

Az állat és növényhonosító társaság által Budapesten az állatkertben 1874. évi június 4-től II-ig államsegély mellett rendezendő országos baromfiállítás programja.

Az állat és növényhonosító társaság, tekintve azon körülményt, hogy a baromfi tenyésztés a folyton növekedő szükséglet és árak mellett hivatva van különösen kisebb gazdaságokban és nagyobb piacok közelében nem megvetendő jövedelmi ágat képezni, a baromfi tenyésztést előmozdító s iránta az érdekeltséget felkötendő, az állatkertben Budapesten, folyó évi június hó 4—11-én

baromfiállítást rendez, melyen leendő részvételre a baromfi tenyésztő közönséget ezenel tisztelettel meghívja.

1. §. A kiállítás tárgyait képezik: egészséges, ép és hibátlan mindenféle tyúkok, pulykák, ludak és kacsák rendes és hizott állapotban, továbbá baromfi tenyésztési eszközök mint: czélszerű etetők, itatók, költőfészkek sat. hízaló ólak és tenyészdek tervezetei és irodalmi termékek.

2. §. Jutalmaztatni fog a jó, szép és czélszerűt.

3. §. A Jutalmak magyar aranyak és ezüst forintosokból állanak, és következőképen tüzetnek ki:

1) 3 díj egyenk. 5 arannyal = 15 arany.
2) 3 díj " 3 " = 9 " "
3) 3 díj " 2 " = 6 " "
összesen 30 db. ar.
4) 2 díj egyenkint 10 ez. frt = 20 ez. frt.
5) 3 díj egyenkint 5 " " = 15 " "
6) 4 díj " 3 " " = 12 " "
7) 6 díj " 2 " " = 12 " "
összesen 59 ez. frt.

Ezen jutalomdíjakon kívül díszokmányok is tognak kiadni.

4. §. A jutalmak június hó 4-én egy, ugy helybeli, mint vidéki e czélnél külön felkért szakértőkből álló bizottság által ítéltetnek oda.

5. §. A kiállítás befejezte előtt a kiállított tárgyakat a helyszínéről elvinni nem szabad.

6. §. A kiállítandó tárgyak legkésőbb folyó évi május hó 15-ig egyszerű levélben, mely az állatkert igazgatóságához (Budapest, városliget, állatkert) intézendő, bejelentendők, mely alkalommal a kiállító az iránt is nyilatkozik, vajlon kiállítandó tárgya eladó-e és igenlő esetben mily áron?

7. §. A kiállítandó tárgyak az állatkert igazgatóságához kell hogy legkésőbb június hó 3-án érkezzenek. A tárgyak bérmentesen küldendők. A kosarakra, vagy ketrecekre, melyekben az állatok küldetnek, a küldő nevével, lakása, a baromfi neme, faja, száma, színe, fa-táblára írva megerősítendő. Az el nem adott baromfi a kiállítás befejeztével tulajdonosának saját költségén visszaküldetik.

A küldés módját illetőleg megjegyeztetik, miszerint az legczélszerűbben a postán eszközölhető, mert a posta gyorsan szállít, s kis szállítmányoknál nem is drágább mint a vasuti szállítás. — A kosárba vagy ketrecekbe, melyben az állatok szállítatnak, két bögre megerősítendő, melynek egyikébe az eleség, másikába pedig vízbe áztatott kenyér teendő, mivel a bögrébe egyszerűen öntött víz könnyen kiömölhet. — A szállító ketrecek vagy kosár elővigyázatból zsákvászonnal levarrandó, az állatok alá pedig puha szalma vagy széna teendő.

8. §. Az állatok tartásáról és gondozásáról a társaság díjtalanul gondoskodik, csupán csak az eladott állatok után szed be e czímen darabonként 25 krajczárt. Helypénz hasonlólag nem fizetetik.

9. §. Minden kiállító jogosítva van a baromfi bármely neméből két törzs *) kiállítására; e számon feletti kiállítás iránt, az állatkerti igazgatóság külön nyilatkozik.

10. §. A kiállítóknak a kiállítási bizottság intézkedéseiben meg kell nyugodniok, a mi t. i. a kiállítási tárgyak elhelyezését, a jutalmak odaitelését sat. illeti.

11. §. A fajtyúkoknál azok faja világosan megnevezendő.

12. §. Az állat és növényhonosító társaság nyitkászata nem pályázik a díjakra.

*) Egy törzs — egy him és két nőstény állat.

13. §. A díjazás eredménye valameny hazai gazdasági szaklapban és napi lapokban is közöltetni fog.

14. §. A kiállított megvehető s jelesnek talált állatok a társulat által megfogtak vétetni s a kiállítás tartama alatt ki-sorsoltatnak. Egy darab sorsjegy ára 10 kr. A sorsolás eredménye hasonlólag közöltetni fog.

15. §. A kiállítás megtekintése a közönség számára díjtalan s csakis a rendes állatkerti bemeneti díj fizetendő. Kiállítók ezt sem fizetik.

16. §. Programok bérmentes megke-rezésre az állatkerti igazgatóság által bárki-nek küldetnek.

17. §. Minden egyéb felvilágosítást az állatkert igazgatósága nyújt.

A kiállítási bizottság: **Grubicy Gézya**, b. elnök. **Xantus János**, **Fridvaldszky János**, **Fekete József**, **Dr. Karl János**, bizottsági tagok. **Serák Károly**, b. t. állatkerti igazgató.

Szives kérelem községi jegyzőinkhez.

Gazdasági kiállításaink és versenyeink eredményének addigi ki nem elégitő voltát nagyrészt az okozván, hogy olvasni nem szokott gazdaközönségünk e látványosságokkal megismertette és az azokban való részvételre szélesebb körökben buzdítva nem lett, a bé-késmegei gazdasági egyesület azon szives ké-relemmel járul önökhöz, hogy a legközelebb Csabán május 25 és 26. tartandó állatkiállítás és löversenynek minden községekben szét-küldött programját, rövid kivonatban, de mindenesetre a díjaknak világos kiemelésével s a részvételre való buzdítással 3 egymásu-táni vasárnapon a templom előtt kihirdetni sziveskedjenek.

Mokry Sámuel
egyl. titkár.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

Hogy az életbiztosítás üdvös eszméjét a kevésbbé vagyonosok kö-rében is lehetőleg terjessze, a

„HAZA”

életbiztosító és hitelbank Pesten.

egy új biztosítási módozatot állít fel, melynek lényege a következő:

1. 1200 tagból álló csoportok alakittatnak.
2. A biztosított egyszer s mindenkorra mint belépti díjt a biztosított összeg 1%-ját fizeti, azonfelül
3. Felvéenként a biztosított összeg $\frac{1}{4}$ %-ját, mint kezelési költséget.
4. **Díjakat a biztosított csak akkor fizet, ha csoportjából 1 tag elhal,** ezen díjak a biztosított korához és a biztosított összeghez arányosítva, a legolcsóbbra vannak szabályozva.
5. A felvételi módozat a lehető legegyszerűbb, elegendő a bevallás az orvosilag igazolt egészségi állapot kimutatásával.
6. A biztosított összeg a haláljelentés megtörténte után egy hó múlva kifizetetik.

7. Egy és ugyanazon csoportba előlegesen csak 500, 1000, 1500, vagy 2000 frtot lehet biztosítani, jogában áll azonban mindenkinek magát több csoportban is biztosítani.

Bővebb felvilágosítást nyújt az elhalási csoportra vonatkozó program-munk, melyel a legnagyobb készséggel ingyen szolgálunk központi irodánkban: **Deák Ferencz-utca 5. sz.** Nagy Ferencz ügynök urnál Gyulán, valamint összes képviselőseinknél.

A „Haza” ezen új biztosítási módozat által kellő biztosíték és szilárd üzletvezetés mellett a biztosítási óhajónak kiváló előnyö-ket nyújtván, a t. cz. közönséget számos részvételre hívja fel, meg-jegyezvén, hogy az első csoport már tényleg megalakult, és legkö-zelebb ki is lesz egészítve.

Alkalmos felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

14) 10—12

Utánnyomás nem díjaztatik.

Felhívás

az osztrák-magyar birodalom összes t. lakosaihoz, kik mesés ol-csóságú és solid árukat akarnak beszerezni. Csak

5 forintért osztr. ért.

adom el — kizárólagosan szabadalmazott
diszáru-bazáromat

mely kiválóan ajándék elosztásra, a legnagyobb családoknál, vagy mint nyereségdus haszon ismételődnak ajánlható.

A bazár a következőkből áll:

- 1 finom női bor kékításka, mozaik-képpel;
- 1 Viktoria selyem bali legyező, legújabb, bármely kívánat szerinti színben;
- 1 teljes varró táska eszközökkel, talmi aranyba foglalva, meglepően finom;
- 1 legdiszesebb czukortartó, zárral ellátva, a legfinomabb képfaragó-munkával díszítve;
- 1 genfi talmiarany óra láncszal, pontos, 2 évi jótállással;
- 1 bor-album, legfinomabb, fényképek számára, külső bronce- vagy china-ezüst díszít-ménnyel;
- 1 díszterem-asztali esengetyű, homályos új aranyból, finoman ötvözve;
- 1 teljes íróasztal-készlet, ajándékul igen alkalmas;
- 1 általános hírre szert tett japán szivartáska gazdag színjátékkal;
- 14 drb. es. kir. kiz. szab. rend. légszivár-szipka (legújabb), mely által a legrosszabb szivár is a legkötünőbb havanna-izt nyeri.

Ezen elősorolt 10 tárgy csak 5 frtba kerül.

Ezen elősorolt 5 frtos csoporton kívül finomabb kivitelben még 10, 15, 20, 25, egész 50 frtos csoportok is vannak; azonkívül ezer más dísz- és fényüzési árukkal gazdagon föl-szerelt raktárral dícselkedhetünk. — Egyedül csak alólírtól szerezhető meg:

43

Amigo világkiállítási bazárja

Bécs, Praterstrasse 9.

1—*

Levélbeli megrendelések posta-utánvét után, vagy a pénz-összeg előleges beküldése mellett, azonnal eszközöltetnek.

Előfizetési felhívás.

1874. január 1-én új előfizetést nyitottunk a

„Sorsolási tudósító”

harmadik évfolyamára, mely minden buzás után — havonként 2—3-or jelenik meg.

Egyszerű előfizetési díj:

Budapest számára díjmentesen a házhoz hori-va — 2 forint.

Az osztr. magyar tartományok számára díj-mentesen postán küldve 2 frt.

Német-, Olaszország, Duna-földalomségek, Szerbia és Svájc számára 2 frt 50 kr.

Ujonnau jelenkezett előfizetőknél amár meg-jelent számok még rendelkezésre állanak.

Hirdetések olcsón vétetnek föl.

A „Sorsolási tudósító” kiadó-hivatala

Budapest bálvány-utca 9. sz.

41 2—10

Hirdetmény.

Méltóságos özvegy gróf Appo-nyi Gyuláné szent-miklósi pusztáján, mely a b.-csabai vasuti állomáshoz egy órányi távolságra fekszik, folyó aprilis hó 27-én 9 órakor reggel több anya ló — 2 és 1 éves csikó fog eladatni, mely napra a venni szándékozók tisztelettel meghívattak.

Sohár Kálmán,

felügyelő.

42 1—3

44

Januskovecz Mór

1—*

gyula-vári erdész urnál

30 KAS MÉH

eladó. — Kasonként ára 5 frt. — Venni szándékozók helyben a tulajdonosnál meg-tekintethetik.